

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 35.

V Ljubljani, v soboto 31. avgusta 1901.

Letnik VI.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista.“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg št. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Pošteni Slovenci, na noge!

Dne 12. septembra volijo poslance v kranjski deželni zbor kmečke občine. Dolžnost vsakega poštenega moža je, delovati na to, da ne zmaga od liberalcev priporočeni kandidatje. Volilci v kmečkih občinah! Priporočamo Vam, da oddaste dne 12. t. m. svoje glasove naslednjim izkušnim in zaslužnim možem:

1. Za sodna okraja: Ljubljanska okolica in Vrhnika:

Franc Povše,

državni poslanec v Ljubljani;

dr. Ivan Šusteršič,

državni poslanec v Ljubljani;

2. Za sodna okraja: Kamnik in Brdo:

Andrej Mejač,

župan v Kaplji vasi, Komenda.

3. Za sodne okraja: Kranj, Tržič in Loka:

dr. Janko Breje,

odvetniški kandidat v Ljubljani;

Oton pl. Detela,

deželni glavar v Ljubljani.

4. Za sodna okraja: Radoljica in Kranjska gora:

Jožef Pogačnik,

državni poslanec v Podnartu.

5. Za sodne okraja: Postojina, Logatec, Senožeče, Lož, Bistrica in Cirknica:

Franc Drobnič,

posestnik v Novi vasi pri Blokah št. 4;

dr. Janez Krek,

profesor bogoslovja v Ljubljani.

6. Za sodna okraja: Vipava in Idrija:

Franc Habe,

posestnik na Gočah.

7. Za sodne okraja: Novomesto, Kostanjevica in Krško:

Jožef Dular,

posestnik v Jurkivasi št. 7.

8. Za sodne okraja: Trebnje, Žužemberk, Višnja gora (Zatičina), Mokronog, Litija in Radeče:

Franc Košak,

župan na Grosupljem;

dr. Vilko Schweitzer,

odvetniški kandidat v Ljubljani;

dr. Ignacij Žitnik,

državni poslanec v Ljubljani.

9. Za sodne okraja: Kočevje, Ribnica in Velike Lašiče:

Franc Jaklič,

učitelj in posestnik v Dobropoljah, Podgorica 6.

Primož Pakiž,

posestnik v Zamostecu pri Sodražici št. 5.

10. Za sodna okraja: Črnomelj in Metlika:

Viljem Pfeifer,

državni poslanec v Krškem.

Vsi ti kandidatje so zvesti sinovi katoliške cerkve. Vsi so zvesti sinovi svojega naroda, vsi so vneti za Vaše koristi. Vsi so zmožni za poslanstvo. To so poslanci, kakeršni morajo bitil! Boj bo sicer hud, ker nasprotniki bodo v vseh volilnih okrajih postavili svoje liberalne kandidate. Hvalili Vam jih bodo na cente in ponujali na vse pretege. Toda volilci, vedite: kar Vam liberalci ponujajo, je le preperela slama! Na gnoj ž njo!

Volilci! Z glasovnicami v rokah zadajmo dne 12. septembra smrtni udarec pogubonosnemu liberalizmu.

Vsi na volišče in zmaga mora biti naša!

„Ponižni sluga“ v Krškem.

Z veliko silo se hoče dr. Tavčar polastiti gospodarstva v deželi. Skrajna surovost in živinska podivjanost sta derviša doslej spremljali od mesta do mesta. Nerazumljiv bi bil njegov srd na vero in duhovne, ko bi ne bila znana njegova preteklost. Nekaj let je pasel fantalin mali svoj trebušček v bogajme od tistih soldov, katere so zložili duhovni za malo škofovsko semenišče (sedaj, ker smo ga podrezali, je baje dal za to nekaj odškodnine, da bi ložje zabavljali), potem je pa večji svoj trebušček pridno pasel ob mizah dveh duhovnov svojih stricev. Tako predrzen je bil, da je hinavski pojedal in popival leta in leta ob farovških mizah blizu Krškega in Iga in varal duhovnike. V grobu bi se strica obrnila, ko bi vedela, da sta pitala modrasa na svojih prsih, da sta vzgojila najhuj-

Pepi in pufi.

(Napisal Iv. Baloh.)

Ljubila sta se — namreč Pepi in njegov pufi. Drug brez drugega nista mogla živeti. Tam, kjer je bil Pepi, tam je tudi moral biti pufi, in kjer je bil pufi, tam je bil navadno tudi Pepi. Nekaj je vladalo mej njima, nekaj, kar ju ni pustilo narazen. Čustvu pa, ki veže dve stvari, navadno pravimo — ljubezen.

On je bil uradnik. Njegovo ime je postranska stvar, v pisarni so ga navadno imenovali gospod Pepi. Imenujmo ga tudi mi tako! Saj to ime ni razžaljivo, ker gospod sam ni nikomur v pisarni zameril, če ga je kdo s tem imenom poklical. Vsaki dan je gospod Pepi šest ur sedel v pisarni ter tiho in mirno sukal peró. Ni bilo ravno potrebno, da bi si na ta način služil svoj vsakdanji kruh. Sam je bil ves čas svojega življenja, družine ni imel, družbe ni posebno ljubil, prihranjenega je pa že imel toliko denarja, da bi bil lahko vstopil v pokoj, pa služba je bila njemu v njegovi starosti bolj v razvedrilo, kot za potrebo. Bil je že prileten, majhne, precej okrogle postave, prijaznega obraza, sploh človek, o katerem moremo reči, da je zopr. Tak je bil gospod Pepi. In kakšen je bil njegov zvesti spremljevalec pufi? Majhne postave, okroglega telesa, črne barve, svetlih očij in primernih ušes; torej v marsičem podoben svojemu gospodu. Kar

ustvarjena sta bila drug za drugega! Zato pa tudi nista mogla biti drug brez drugega. Vsak dan sta imela jednako opravilo. Ko je bila ura zvečer šest, sta šla na sprehod — gospod naprej in pufi od zadaj, ali pa narobe, kakor je že slučaj nanesel. Pufi se je zvesto držal svojega gospoda, za družbo ni dosti maral, pa tudi takrat ni zameril gospodu, kadar ga je moral ob času pasje prepovedi voditi na verižici. Lajal ni — čemu tudi! Iz ravnodušja ga ni spravila kmalu kaka reč. Mirno je korakal za svojim gospodarjem, poznal je skoro že vsa pota sam naprej, kamor sta hodila na sprehod. Kako je bilo na ulicah, in doma? No, doma se mu je dobro godilo, zlasti opoldan in zvečer. Ležal je pod mizo, pri kateri je gospod jedel, in da ni bil nikoli lačen, zato je že dobro skrbel njegov gospodar. Spal je pri peči na lepi pobarvani ovčji koži, tukaj je čakal gospoda opoldan in zvečer, ko je prišel iz pisarne. Trije so bili pri hiši, samo trije: gospod, dekla Lenka in — pufi. Dekla in pufi pa nista bila nič prijatelja, prav nič. Dekla ni marala zanj, pufi pa zanjo še manj. Bog vé, kake slabosti je imel nad seboj, da je bil včasih tako zaničevan. To je pa gotovo, če bi mogel pufi povedati svojemu gospodu, kaj se je včasih med njima godilo takó-le zjutraj, kedar je ona pometala, bridko bi se bil pritožil nad njenim ravnanjem, nad njeno surovostjo. Drugače je bil pa pufi prav zadovoljen in boljšega gospoda si še želel ni.

Prigodilo se je pa, da se je priredila v N. velika narodna slavnost. Gospod Pepi sicer ni rad hodil na zabave, pa prijatelji so ga nagovarjali v pisarni, naj tudi on zapusti vsaj eno nedeljo mesto pa naj se vdeleži lepe narodne slavnosti. Gospod Pepi ni bil eden tistih mož, ki bi šel kam iz narodne navdušenosti, ampak odločil se je, da gre, da bo vsaj nedelja prej minula. Če je pa že bilo določeno, da gre gospod Pepi, tedaj je bilo gotovo, da je šel tudi pufi. In res — šla sta oba. Z vlakom sta se peljala oba daleč, daleč od doma. Vse polno je bilo ljudstva. Kako moško je sedel pufi poleg svojega gospoda, ne samo zato, ker se je tudi zanj plačala polovična karta, ampak tudi zato, ker se je pri oknu takó lepo ven videlo, kakó je šlo vse hitro naprej. In pufi se se ni nikoli vozil! Slavnost je minula, in treba je bilo hitro iti na kolodvor. Kar trlo se je ljudstva, kaj čuda, če je vsakdo gledal, da bo dobil svoj prostor, ki bo človeku dostojen. Tudi gospod Pepi je gledal, da bodeta on in pufi dobro sedela. Karte sta že imela, treba je bilo samo še dobiti voz, ki ne bo preveč napolnjen. Vlak je pridrdral in kar vsuli so se ljudje v vozove. V tistem hipu je pa imel gospod Pepi to slabost, da je za trenotek pozabil na pufija. Skočil je v voz in mislil, da se ga pač pufi drži. Pufi pa vsled obilice ljudij ni mogel natanko razločiti svojega gospodarja, čakal je, da ga kdo pokliče, in čakal je, pa

šega sovražnika katoliških duhovnikov z dohodki od sv. maš. Pograbil je po smrti omenjenih dveh rimsko-katoliških duhovnov premoženje poštenjak, ki sedaj kriči po mestih in vaseh, da naj Slovenci umiramo brez Rima, brez zveze s katoliško cerkvijo. Tavčarjeva strica sta ravno nasprotno učila, kakor uči danes njuni gojenec. Brez njune pomoči bi bil Tavčar še dandanes goveji pastir pod sv. Volbankom. Dobrota je sirota! Ko bi revčka še danes živela, umrla bi žalosti nad uspehom svojega truda.

Minuli teden se je dr. Tavčar predstavil Krčanom kot ponižni sluga liberalne misli in kot besen sovražnik krščanske misli. Nagromadil je v svojem govoru po zatrditvi, da je proti katoličanom vsak boj, tudi boj z lažmi in obrekovanjem, dopusten, za oguljenimi psokami na škofa, vero in duhovne toliko budalosti, da ni zastoj dal svojim ovčicam naslova „preperela slama“. Dr. Romih in dr. Mencinger sta ga poslušala mirno, ko je tvezil o tem, kako je pomežikaval v državnem zboru z veleizdajskimi Wolfovci in trobil ž njimi v en rog proti svojim slovenskim tovarišem. Nič več nista zarudela „narodnjaka“, ko je govornik vnovič zatrdil, da so slovenski liberalci v deželnem zboru postopali v soglasji z nemškimi liberalci, da je očitanje te grde zveze smešno in da nemški stranki v deželi gredo vse tiste pravice, kakor slovenski liberalni in veliko večje pravice, kakor slovenski katoliški stranki. Nič več ni bilo sram poslušalcev, ko so slišali, da nemške in slovenske liberalce loči od popolne združitve le še tenka papirnata stena, da bo po tej združitvi kranjska kronovina prišla do pameti in da so zmedene glave in izsušenih možgan tisti vrli možje, ki pobijajo vsem Slovincem škodljivo zvezo z Nemci. Nič več ni bilo sram poslušalcev, ko so iz Tavčarjevih ust čuli geslo, da „zob za zob“ ne veljaj nič več Nemcem, ampak le katoličanom slovenske narodnosti, nič več sram, ko je zamolčal, kako Slovenci nazadujemo vsled te zveze na deželi in pokrajinah, kako plačujejo žulji meščana in kmeta sramotni tribut Nemcem in kako se niti jedna zadeva v deželnem odboru ne sklene brez volje dr. Schafferja.

Kosmata ušesa so pa morala slišati še nekaj posebnega. Če je to navzoče uradnike tudi prijetno pozgačkalo, ne vemo. Dr. Tavčar ne le, da ni obžaloval svojega nespametnega glasovanja, da je v državnem zboru s pomočjo Wolfovcev hotel polemizirati o prestolonasledniku ampak je imel predrznost, da je storil isto, kar Wolfovci niso mogli storiti, in je prihodnjega cesarja učil kako naj vlada Avstrijo. Videlo se je, da silno Tavčarju presedajo iskrene zahvale prestolonaslednika, poslana za izraze hvaležnosti in udanosti od strani katoličanov, in zahteval je, da naj vladar Avstrije molči o

svojem verskem prepričanju, ker je poklican, da ne bo vladal le katoličane, ampak tudi liberalce. Seveda teh namigljejev prestolonaslednik, ki ima nekoliko več modrosti v svoji glavi, kakor dr. Tavčar, prav nič ne potrebuje, najmanj pa mu jih je treba od moža, ki vodi malo krdelce zmedenih glav v deželi pod svojim pasjim bičem. Toliko v premislek c. kr. uradnikom!

Ob sklepu svojega govora se je dr. Tavčar še zaletel v družbo sv. Mohorja in pastirske liste ljubljanskega knezoškofa in z zadnjim nožem napovedal revolucijo. — Krščanstvo je prestalo že mnogo revolucij in okušalo že mnogo nabrušenih nož, a brusilci nož so pod zemljo, krščanstvo pa stoji kot skala po Kristovi obljubi neomajno. Nadejamo se, da tudi slovenskih dežel Bog še ne bo zapustil. Tavčar bo šel travo grizt in skrhani bodo ležali v kotu njegovi noži, ko bodeta nad sedanjimi norostmi liberalcev triumf obhajali slovenska in krščanska misel.

Izvirni dopisi.

Iz Kranja. 29. avg. Velik šum je gnal Ciril Pirc v „Gorenjcu“ zaradi pritožbe, katera se je vložila zoper mestne volitve, češ, cel mesec ne bomo mogli delati v mestnem svetu, ko bi bilo vender tako nujno potrebno, da bi se nam dala prilika za delo. Te besede so bile malo resnične. Par mesecev je minulo, kar je volitev potrjena, pa o delu za mesto še ni sledu. Bila je pač ena brezpomembna seja in pri njej najvažnejša točka, sprejem v občinsko zvezo. In to je vse. Nič čudnega! Pirc za resno delo nikdar ni bil. V šestih letih, odkar hoče Pirc s svojo kompanijo vladati mesto, ni nobenega napredka. Jedinu kopelji so se napravile, pa še teh ne bilo, ako bi ne bil Fok podaril prostora. Električna naprava in vodovod bi bila lahko izdelana že pred štirimi leti, a še do danes se ni nič storilo, ker imajo nezanesljivi in od Majdiča odvisni elementi v rokah nujno vsodo. Majdič že ve, katerega treba držati kvisku, Vsaj se poznamo! Drugače je pa šs prebivalci mesta. Opirajo se jim sicer oči, pa počasi. Do 30.000 gld. bi bilo zadnja leta lahko mesto na dobičku, pa jih je Sava vzela.

Po pogodbi z dne 5. avgusta 1879 ima mestna občina pravico poljubno zvišati ali znižati kolesnico nad Majdičevem mlinom. Mesto ima tu za večne čase pravico za porabo vodne sile. K vodnemu kolesu, zapornici in vodotoku črepalnic ima Majdič napraviti zidan prehod v neomejeno in izključno uporabo mesta Kranja in kadar bo mesto postavilo stroje za pridobitev vodne sile, moral bo Majdič na lastne stroške tudi nad kletjo za novo napravo dati prostora

Vse to se skuša preprečiti ali pa vsaj na dolgo dolgo odložiti. Zatorej toliko letajo po mestu, kadar so kakšne volitve, da spravijo v zastop svoje ljudi. Vodna moč, katero bi bilo mesto že lahko izvrstno porabilo, ako bi ne bilo cokelj Majdiča in Pirca, znaša 72 konjskih sil. Iz teh bi se bilo dalo napraviti 1500 žarnic po 16 sveč, kar bi vse mesto tudi lahko porabilo. Ako se vzame, da bi poprečno žarnice nesle letnih 8 gld., znašalo bi to na leto 12.000 gld. Vsa električna naprava s kabeljnom bi stala 30.000 gld. Stroški za poravnanje obresti amortizacijo in vzdrževanje bi zanašali 4000 gld. preostaje čistih letnih dohodkov 8000 gld. Dalje bi se ravno ta moč po dnevu lahko izrabljala za vodovodno črepalnico, obrtnikom bi se prav po ceni dajalo moči za eno ali več konjskih sil, vpeljala bi se lahko voda tudi v hiše itd. Prihodnjic bomo o tem še govorili ter pokazali kakšno škodo ima mesto, ker se povsod vmes vtika Majdičev prijatelj Pirc, ki je za gospodarstvo pri mestu ravno tako malo sposoben, kakor za juristarijo na Dunaju.

Iz Idrije. Vse se pripravlja za bližnje deželnozborske volitve. Volilni imeniki so bili že razpoloženi in vsak si je lahko ogledal, kako so sestavljeni. Tudi pri nas smo bili zelo radovedni, kako ga je sestavilo naše napredno občinsko predstojništvo. Ogledali smo si ga in videli marsikaj značilnega. Prvi znak, kako se pri nas razumevajo postave, kaže dejstvo, da pri nas volivni imenik ni bil ja v n o razpoložen v občinski pisarni, kakor to zahteva zakon, temveč zaprt je bil v županovi pisalni mizi in ako si ga hotel pregledati, imel si priliko to storiti le od 10. do 12. ure dopoldne in 2. do 3 ure popoldne.

Že ob zadnjih državnoborskih volitvah smo se morali brzojavno in pismeno pri okraj. glavarstvu pribojevati pravico, da smo smeli volivni imenik prepisati, ker g. župan tega ni dovolil. In ko sta sedaj prišla naša zaupnika pogledat volivni imenik, je g. župan takoj, še predno sta imenik dobro odprla, izjavil, da ne dovoli istega prepisavati. Lahko bi se bila sklicevala na odlok c. kr. okrajnega glavarstva, ki je prepisavanje imenika dovolilo. Naša stranka, ki dobro pozna ljudi na našem „rotovžu“, se je za ta slučaj že preje pripravila ter si sestavila že popolen imenik vseh upravičencev za deželnozborsko volitev in na podlagi svojega imenika sta uradni imenik le pregledala, česar jima niti naš oblastni g. župan ni mogel braniti. In videla sta marsikaj. Mnogo naših mož je bilo izpuščenih, dasi plačujejo nad 8 K davka. Toda temu se še ne čudimo preveč, saj tako liberalci povsod prakticirajo. Mnogo bolj pa se čudimo — menda nevednosti naših liberalcev, ki ne poznajo niti nove deželnozborske postave in ker

gledal, kako se je vlak odpeljal — naprej. Takoj do prve postaje je gospod že opazil strašno nesrečo, da v tem kupeju puflja ni. Prijatelj si ga tolažili, da je gotovo v sosednjem, drugi, ki so ga poznali, so se mu pa na tihem smejali. Malo je govoril tisti večer gospod Pepi ter komaj, komaj čakal, kdaj pridejo domú. Kajti, to je bilo gotovo, da se mora nahajati v kakem sosednjem kupeju. Da bi ostal pufi tam doli, da bi šel toliko kilometrov daleč peš domú, ne, da bi ostal v tej temni noči sam na kolodvoru, ne to ni mogoče! O ti nesrečna narodna slavnost! Vlak se je ustavil. Vsi so izstopili, vsi, samó puflja ni bilo nikjer. Zadnji, ki je šel iz kolodvora, je bil gospod Pepi. Njega pa ni bilo nikjer . . .

Take noči še nista preživela Pepi in pufi. Prvi je mislil na družega, drugi pa na prvega. Precej drugi dan se je brzojavilo na postajo, če se morda tam nahaja tak in tak psiček. Nič ni bilo, prav nič. Takó sta pretekla dva dneva. Tretji dan je pa že stalo v časopisih: „Izgubil se je majhen psiček, črne barve, na postaji N. Sliši na ime: pufi. Kdor ga dobi, naj ga izroči proti dobri nagradi na adresu N. N. pošta Š. Dolenjsko“. Nič ni bilo. Cel teden je pretekel, a o puflju ni bilo ne duha ne sluha. Nekako tiho je postalo tiste dni v stanovanju gospoda Pepija, samó jedna je bila zadovoljna, in to je bila dekla Lenka. Ta je pa v svojem srcu gojila željo, za katero bi nikdar ne smel zvedeti njen gospod.

Takó se je godilo gospodu Pepiju in kakó pa — puflju? Odgrnimo to skrivnost! Ko je on videl, da je vlak odzvižgal in da gospoda ni nikjer, šel je po cesti naprej, kakor človek, ki je zavržen od vseh ljudi. Šel je naprej tje v en dan. Pred njim so šli dijaki, ki so tujce na kolodvor spremili. Za temi je šel, in oni so se njega usmili. Z vsemi mogočimi priimki so ga obkladali, pa nobeden ni vedel, kako mu je pravza prav ime. Peljali so ga na svoj dom, tam so ga dobro vsprejeli vsi, samó ona ne, gospodinja. Vpila je nad njim, kaj, tega on ni razumel; pretrpel je vse potrpežljivo. Tisti dan ni bilo nič večerje. Tam pred drvarnico so mu pokazali kraj, kjer naj bi počival on — pufi! Domača dekla je bila še vendar stokrat bolj prijazna, kakor tale stara ženska. Pa nič ni pomagalo, udati se je bilo treba! Drugo jutro so mu dali močnika — njemu! Potem je prišel na vrsto krompir, fižol itd., o mesu ni bilo duha. Prve dni pufi ni dosti pogledal vsega tega, pa na zadnje je le šlo. Tako je preteklo šest dolgih dni. Takrat je pa bral neki dijak v časopisu, da se je izgubil tak in tak psiček. Poklicali so ga s pravim imenom in kar nekaj domačega je začutil pufi v sebi. Seveda je o tem hitro tudi zvedel njegov gospod. Še tisti dan, ko je prišla v Š. vest, da se je našel on, ki se je zgubil, še tisti dan sta se peljala oba — Pepi in pufi — v prostornem kupeju domov. Bila sta srečna, in

če bi si mogla drug drugemu tisti večer pripovedovati, kaj sta med tem časom doživela, tedaj bi bila ta zgodba dolga, pretresljiva. —

To je pa sklenil gospod Pepi, da ne gré na nobeno narodno slavnost več in da ga nobeden več ne pripravi, da bi kam daleč šel s pufljem. A vendar tej obljubi gospod Pepi ni ostal zvest, in ravno to je bilo usodno za njega in še bolj za puflja.

Bilo je jeseni še istega leta, ko je napravil šef dotične pisarne v svojem okrožju lov na zajce. K temu lovu je bil povabljen tudi gospod Pepi, ne sicer iz tega namena, da bi tudi on streljal, ampak da bi se vdeležil vesele družbe. Šest jih je bilo s priganjači vred, vsi so bili veseli in dobre volje. Težko jih je po hribu dohajal gospod Pepi in še težje pufi, ker je bilo treba iti sedaj navkreber, sedaj nizdoli. Pa obema je dišala izvrstna južina, katero je imel pripravljeno gospod šef. Lovski psi so letali semterja ter podili plahe zajce, puflja je pa gospod privezal tje, kjer so imeli južinati, da bi nihče ničesar ne ukradel. Gospod Pepi se ni prav nič bal zanj. Kaj bi se mu tudi moglo zgoditi? Pa vendar se je nekaj zgodilo. Vsi so se razkropili po gozdu, tudi gospod Pepi. Dolgobrasti kontrolor pa je podil zajca ravno čez tisti kraj, kjer so imeli južinati in kjer je v tistem usodnem trenutku takó sladko spal. Šum je tudi njega vzbudil in planil je po koncu. V tistem trenutku je skočil

niti ne vedo, da izmišljene osebe, katerih v celi občini nihče ne ve, ne morejo biti deželnozborski volivci. Toda pri nas je tudi kaj tacega mogoče. Da bi pomnožili število liberalnih glasov, utaknili so v volivni imenik svojega častnega meščana dr. Danilo Majarona, med tem, ko vsakdo ki je le nekoliko pregledal novi zakon o deželnozborskih volitvah ve, da častni člani nimajo volivne pravice, ako ne stanujejo v dotični občini. Sicer ima pa Idrija še več častnih meščanov, zakaj pa še drugih niste uvrstili v imenik? Se vam je li zdelo, da drugi ne bodo volili z vami? Najbolj smešno pa je, da so v volivni imenik prišla dva imena iz mišljenih oseb, katerih v Idriji nikdo ne pozna. Napisali so v imenik — čujte in nikari se ne smejte preveč — šest Sveticev, ko je le eden volivec, petero pa so se jih kar izmislili. Znano je, da zna Idriječan marsikak dovtip povedati in tudi ob tej priliki smo čuli iz ust pristnega Idriječana besede: „Liberalci hočejo pokazati, da niso taki brezverci, kakor se jih opisuje, in poklicali so za bližnje deželnozborske volitve kar pet svetcev na pomoč.“ Toda mi smo spoznali, da ti svetniki niso pravi pomočniki zoper klerikalce in zato smo jih reklamirali, ker hiše z istimi hišnimi številkami, kakor so bile v imeniku poleg teh Sveticev, imajo še drugi gospodarji.

Da so se našli v imeniku liberalni pristaši, ki ne plačujejo dovolj davka, da sta v imeniku že tudi nova dva gg. profesorja naše občinske realke, katerih niti še v Idriji ni, — a liberalci vendar že računajo na njihova glasova — in taki, ki radi drugih vzrokov nimajo volivne pravice, mi skoro ni treba še posebej omenjati. Zgoraj navedena kričeča dejstva dovolj jasno kažejo, kako se pri nas ravna in kako težek boj moramo bojevati s svojim nasprotnikom. Kdor čuti poštenje v sebi, mora se obrniti od liberalne stranke in to tudi pri bližnjih deželnozborskih volitvah v dejanju pokazati. Torej — vsi v boj proti liberalnemu kandidatu!

Iz Metlike. Dne 28. avgusta. Nedavno se je vršila pri nas prelepa slavnost. Unijatski župnik Hranilovič iz Kašta je namreč blagoslovil temeljni kamen za novo grško-katoliško cerkev, ki se bo zidala v Metliki. Ker je bila ravno malo prej procesija za sveto leto, zbralo se je zelo veliko občinstva na omenjenem kraju. ki so bili navzoči pri tej ginljivi slavnosti. Poleg drugih vernih kristjanov so prišli k blagoslovu tudi vsi liberalni mestni odborniki z županom Jutrašem na čelu. Ne vem sicer kako je bilo tem ljudem pri srcu, ko je župnik Hranilovič v krasnem govoru naglašal pomen Zveličarjevih besed: Ti si Peter in na to skalo bom zidal svojo cerkev, ne vem, kaj so mislili naši liberalni prvaki pri tem, a nam so prišle v spomin

zajec ravno čez dotično košaro, kjer so bile shranjene vse stvari, in dolgočrasti pa sila kratkovidni kontrolor je vstrelil. Počilo je. Zadet je bil, pa ne zajec, ampak — pufi Kakšen obraz je naredil gospod kontrolor in kakšnega gospod Pepi, ko sta zagledala pufija na tleh, to se ne dá povedati. Mrtev ni bil, pa krvavel je hudó, hudó. Ta nesrečni slučaj je vso družbo zmešal. Mrzle obkladke je sicer pufi precej dobil, pa nič ni pomagalo. Gospod Pepi ga je rahlo zavil ter nesel v potu svojega obraza domov, pozabil na družbo, na južino, na vse.

Doma je ravno dekla pometala po veži, ko sta, oziroma, ko je stopil gospod Pepi v hišo. „Zadet je, zadet,“ dejal je gospod. „I, kdo pa?“ „Kdo, pa še vpraša, kdó! Zadet je, moj pufi je ustreljen“ — Lenka si ni storila iz tega nič, prav nič. Nekaj pa se ji je porodilo v srcu, za kar ni smel vedeti gospod. Kaj se je naprej s pufijem godilo, to ni važno. Kratko rečeno: vse ni nič pomagalo, poginil je. —

Ko bi kdo prelistaval liste v knjigi življenja gospoda Pepija, reči bi moral, da ga ni bilo bolj žalostnega dneva, kakor tisti, ko sta se s pufijem za vedno ločila.

Od tistega časa pa gospod Pepi ni šel nikoli več na narodne veselice, še manj na lov. Sam je ostal ter živel v prepričanju, da mu ni usojeno mirno, brezskrbno življenje.

„zgodovinsko imenitne“ besede Tavčarjeve, katere je lansko leto izgovoril na nekem shodu „Cerkve na gričih so znamenja naše sužnosti“. He, kaj pomeni to, da se naši liberalci, Tavčarjevi prijatelji, oni ki vedo, da so cerkve znamenja sužnosti, vendar-le udeležujejo slavnosti vlaganja temeljnega kamna za novo cerkev. Oh, liberalna doslednost kje si? Menda vendar ne mislijo, da so unijati druge vere, saj se je slavnosti udeležil tudi milostljivi gospod prošt metliški, saj so vsem Belokranjcem znane prijateljske razmere med duhovniki obeh obredov. Gospodom metliškim liberalcem posebno pa staremu Fleischmanu in notarju Globočniku — pa povem na uho sledečo zgodnico: Ko se je dne 8. februarja 1896 (ne vem ali dopoldne ali popoldne) v deželnem zboru govorilo o zjedinenju Žumberka s Kranjsko deželo, je bil liberalec dr. Tavčar najbolj proti zjedinenju. V svojem slavnem govoru je med drugim rekel tudi za liberalce zelo pomenljive besede: „Dva jezika imamo dandanes v deželi in že s tema imamo zadosti sitnosti sedaj naj pa pride še tretji in in naj pride še tretja vera ko imamo že z dvema dovolj sitnosti in preprirov.“ Joj-mene, tristo zelenih pajkov, ti preklicani kleralci ti pa tudi vse „zašnofajo!“ Toraj Tavčar, vaš najiskrenejši, najljubeznivejši, najboljši prijatelj, vaš prihodnji poslanec, se boji sitnosti zaradi hrvaškega jezika in tretje vere — in vi ga niste nič vprašali ali smete iti k slavnosti „tretje vere v Metliki!“ To je že preveč. Kaj stori liberalna pobožnost! Če ste že tako daleč zabredli, pa sklenite vsaj, da ne pojete nikdar k maši v novo cerkev tretje vere v Metliki. To bo najbolj liberalno.

Pripoveduje se, da je neki liberalni učitelj naravnost tajil božavstvo Kristusovo in se pri tem skliceval na svojo učenost! In tak naj po postavi vzgojuje deco — versko pravno!? Ironija! Liberalna doslednost kje si?

Iz belokranjskega Gradaca, 27. avg. Liberalni učitelj Šetina je vendar prišel na dan s svojo kandidaturo za deželnega poslanca belokranjskega volivnega okraja. V četrtek, dne 22. avgusta je imel c. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju sejo, kjer se menda še niso nič pogovarjali o tej kandidaturi; drugi dan pa je že osrečil naš kraj liberalac Šetina in priredil v našem kraju svoj prvi javni shod. Pot mu je pripravljaj za to že podzemeljski učitelj Megušar, ki je okoli polnoči istega dne obdelaval vranoviškega župana, da naj se vdeleži prav gotovo shoda. Gospod Megušar, mi Vas vprašamo in še prav posebno, ker ste ud c. kr. okrajnega šolskega sveta, ali ne poznate ministerskega razpisa z dne 28. junija 1885. l. št. 707, ki stoji črn na belem v „zbirki zakonov in ukazov o ljudskem šolstvu na Kranjskem?“ Poleg Gradaca je imel Šetina shoda še tudi v Krasincu in Gribljah. Tu je bil njegov spremljevalec znani študent in nevolilec Miko Zupanič, nekdanji urednik pokojnega „Juga“. Oj, ljubi Miko, kako bi bilo zate pač boljši, da bi Ti preje doštudiral, kar že meniš postati, nego se vtikal v stvari, ki ti prav nič mar ne gredo! Toda poročajmo dalje!

Na shodu v Gradacu je obljubljeval liberalac Šetina vse, kar sploh le more roditi bujna domišljija človeku. In da se je vse to v njegovi glavi skuhalo, je imel čas nad pet tednov tekom šolskih počitnic in je bil mej tem časom tudi dvakrat mlaj. Tako je obljubil Gradačanom belokranjsko železnico, koja bode menda zgradil s svojimi šolskimi otroci; obljubil jim je semenj, za katerega se potegujejo že desetletja drugi vplivnejši možje, nego je Šetina, brezvspešno; obljubil jim je, da bode on poskrbel, da bodo kmetje imeli take prašiče, ki bode baje vrgel vsak kar 140 gld. Izmej prašičev so mu — kakor se pravi — bili najbolj pri srcu ščetinasti. Vse to so bile le obljube; v resnici je pa že tudi nekaj storil liberalac Šetina za Gradačane. Pijače jim je kupil, da je bilo veselje. Mi smo prepričani, da spada liberalni Šetina mej one svoje liberalne tovariše, ki soglašajo z „Učiteljskim Tovarišem“, kateri list vprije neprenehoma za povišanje plače učiteljem, nima pa nikoli najmanjše besede, da bi se kedaj povišala plača tudi kmetu — smo se čudili, kje je liberalni Šetina naenkrat dobil toliko denarja in to tem

bolj, ker je bilo to proti koncu meseca. No, Goričani, ki smo takrat peli in bili veseli, kličemo še sedaj: „Očka Šetina, le dajte nam vina! Toda glasovi naši, so dražji od vina v čaši!“

Drug svoj shod je pa priredil liberalni Šetina dne 24. avgusta v Sadinji vasi blizu Semiča. Bil je ta dan sobota. Liberalni Šetina ki se je nadel s svojimi duhovitostimi ime „agrarec“, je računil menda na to, da imajo duhovniki ob sobotah največ posla, in da bode tako tem skrbnejši ujel kakega volivca zase. Tudi je bil shod napovedan že pozno na večer. A liberalni Šetina je moral govoriti vpricho semiškega kapelana g. Knola. In kaj je povedal? Dejal je da je njegova zasluga, da imajo občine okrog Semiča vodovod — kdo se pač tej trditvi ne smeja! Povedal je, da bode njegovo delovanje naperjeno na to, da se ustanovi v Sadinji vasi tovarna za krožnike! Kmetje so se mu v pest začeli smejati, češ, vsaj kar mi vživamo, lahko brez krožnikov uživamo. Res lep „agrarec“ je ta Šetina, ki se ogreva za — tovarne. Da so bili tudi tu ščetinasti prašiči na vrsti, ni treba posebno omenjati.

Tako je tedaj izpadel prvi teden kandidature liberalnega Šetina. Kaj ne, zabave in smeju je bilo povsod dovolj? Se več jo bode pa dne 12. septembra, ko bodo zvedeli trije modri liberalni kralji: Šetina, Megušar, Zupanič ravno v Gradacu, kjer je imel Šetina svoj prvi shod, da zavednim belokranjskim možem liberalni Šetina nikdar poslanil ne bo, marveč bode dobil naše glasove kandidat katoliško-narodne stranke. Somišljeniki, le na delo čvrsto stopite in zasledujte natančno vsako gibanje, ker dela se silno na skrivnem in delajo celo take osebe, ki bi morale biti popolnoma nepristranske — in padel bode Šetina, da mu bode prešlo vsako veselje še katerikrat le postati belokranjski kandidat. V to ime složno na delo!

Politiški pregled.

Državni zbor se bo po zatrdilu nekaterih listov sešel 20. oktobra.

Češki deželni zbor je razpuščen in se bodo nove volitve v češki deželni zbor vršile meseca oktobra.

Katoliški shodi. V zadnjem času je bilo mnogo sijajnih katoliških shodov. V Litomericah so imeli katoliški shod Nemci. Brzobjavne pozdrave je poslalo tudi mnogo nadvojvodinj. Čehi so imeli svoj shod v Kromerizu. Otvoril se je češki katoliški shod dne 25. avgusta ob navzočnosti 12.000 ljudij. Na shodu je govoril dr. Hruban, ki je bil lani tudi na II. slovenskem katoliškem shodu ter je klical možem, naj posnemajo prestolonaslednika nadvojvoda Franc Ferdinanda, ki je obsodil gibanje „Proč od Rima“. Mnogobrojno je bil obiskan tudi shod katolikov v Osnabrücku v Nemčiji.

Zagonetno obolenje nemškega cesarja. „Neue Fr. Presse“ je prejela brzobjavko, da je cesar Viljem na svojem zadnjem potovanju v severne dežele s spremstvom vred srečno ušel nevarnosti. Visoka gospoda so lovili ribe in so dali nalovljene ribe okaditi. Po vžitku teh rib pa so vsi gospodje oboleli, nekateri celo hudo. Zlasti hudo je bilo Viljemu samemu. No, ozdravel je kmalu po svojem povratku, dotim nekateri gospodje iz spremstva še danes močno trpe na nasledkih silnega obolenja.

Kitajski princ na Nemškem. Na Nemško je prišel princ Tsung, da prosi Nemčijo oproščenja radi dogodkov na Kitajskem in umora poslanika Kettelerja. Do Bonna je princ prišel, tu se je pa nakrat ustavil. Vladni časopisi so poročali, da je princ ondi obolel, drugi časopisi, ki vedo, da Kitajci še vedno niso podpisali mirovnega zapisnika, dasi so ga podpisale vse druge vlade, pa trdijo, da za njegovo boleznijo tiče diplomatske težave, ki zavirajo nadaljno prinčevo potovanje v Berlin. Princ se nahaja s 52 spremljevalci v nekem hotelu v Bonnu. Vse priprave za prinčev slovesni sprejem v Berlinu so se ustavile. Časopisje energično protestuje proti temu, da bi princa Tsunga cesar slovesno v avdijenci sprejel, ker pride prosit oproščenja radi kitajskih krvoločnosti.

Nemiri v Aleksandriji. 7. t. m. so se pripetili v Aleksandriji veliki poulični izgredi, pri katerih je bilo nad 30 kristijanov bolj ali manj opasno ranjenih. Neki arabski policist je bil ubit v svoji službi, ko je delal red, na kar se je zbralo okoli 8000 oboroženih Arabcev, ki ki so kričali: „Pobijmo kristijane!“ ter napadali kristijane, pobijali okna ter delali škodo. Ljudje so bežali in zapirali hiše. Policijsti niso delali reda. Angleške čete so zasedle nekatere trge in ulice, na kar je kmalu nastal mir.

Albanija. — Italijani razpenjajo vedno bolj svoje mreže po Albaniji, in priznati se mora, da so dosegli že precej uspehov, med drugimi tudi dovoljenje, da smejo njihove ladje voziti iz Bojana do Skadra. Istotako vladajo med sultanom in italijanskim kraljem prijazni odnošaji, in zdi se, kakor bi sultan odobral laška prizadevanja v Albaniji. Zadnji čas pa se je pripetil dogodek, ki bi bil kmalu porušil vso to prijaznost: Neki Lah je namreč prav po laški šegi zabodel nekega turškega bega. Prišlo je potem še do drugih nesoglasij med Albanci in Lahji, ter je laški admiral zapretil, da bode bombardiral mesto Durazzo, česar pa ni storil. Turški paša je na to prepovedal vkrcanje laške mornarice in vojaške godbe.

Domače novice.

Volivno gibanje na Kranjskem je kaj živahno. Obe stranki prirejati shode. Dr. Tavčar prodaja po mestih in trgih svoje osle, kozle, uši itd.; inteligenca pa ga vestno posluša. Katoliška narodna stranka je že postavila v vseh kmečkih okrajih kandidate, ki se tudi pridno predstavljajo volivcem. Med kandidati je večina novih, spretnih moči, ki bodo hotele in mogle delati v blagor ljudstvu. Liberalci pa še-le love razne bogataše in grajščake, kateri naj bi zastopali kranjskega kmeta.

Kako dr. Tavčar škoduje interesom slovenske narodnosti. V Krškem je dr. Tavčar rekel, da se zadnjih šest let niti jedna zadeva ni sklenila v našem deželnem zboru proti interesom slovenske narodnosti. Stvar je taka. V jezikovnih, kulturnih in personalnih zadevah se brez volje Nemcev ni ničesar zgodilo. Kakor pri gledališču, tako sta si delila tudi drugod liberalna bratca gospodstvo: vsak pol. Kar se Tavčarju ni varno zdelo spraviti v sejo deželnega zbora, zbarantal je lepo po domače z dr. Schafferjem v deželnem odboru. In tu se je silno škodovalo interesom slovenske narodnosti v gospodarskem oziru. V Vipavi je grozil Tavčar, da bode istotako delal tudi v prihodnje, rekoč: Zastopniki mest in veleposestva bodo imeli večino in moč v deželnem odboru (po zvezi z Nemci mi!) Če volite Habeta, ne bode do bivali ne brezobrestnih posojil za obnovenje svojih vinogradov, ne podpor za trtnice in ne podpor za vodovode, kapnice, ceste in šole. . . . Tavčar je že doslej imel navado, če je komu kakšno podporo podelil, da je zmiraj vprašal: Če ni kejšen klerikalec? S to jednostranstvo pa se vendar-le škoduje interesom slovenske narodnosti, ker pri Nemcih dr. Tavčar nikoli ni v dvomu glede podpor. Dobre tri četrtinke slovenske narodnosti na Kranjskem je od dr. Tavčarja obsojene na izstradanje. Jedin pomoček, da ne poginemo Slovenci, je tedaj: Ne volimo morilcev našega naroda!

Učitelj dr. Tavčarja. Nauki, katere sedaj trosi po mestih in trgih dr. Tavčar, niso novi. L. 1860. je pisal francoski žid Cremieux, ustanovitelj židovske svetovne družbe: „Krščanstvo, tega tisočletnega sovražnika židovstva, treba pobiti, potem še-le pride vse bogastvo te zemlje v židovske roke.“ In l. 1886. je pisal žid Lemi: „Duhovščino treba pokazati ljudstvu kot goljufivo, slepilno, ki uči ljudstvo reči, katerih sama ne veruje, treba jo slikati kot parazita, ki se živi ob nevednosti ljudstva. Le na ta način odtegnemo narode duhovnom in jih pridobimo za svoje namene.“ — Ali treba še dokazati, da dr. Tavčar zvesto dela za gotove namene? Žid je bil paša prostozidarjev in Tavčar je njegov učenc.

Velikansko veselje v liberalnem taboru je zavladovalo vsled obsodbe kurata Jožefa Ferjančiča pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Liberalci so veseli obsodbe dasi ni popolnoma v njihovem smislu, ker liberalci so želeli, da bi bil kurat Ferjančič obsojen radi svojih cerkvenih govorov, za kar pa ni obsojen. Zadeva je kratkotale: Na Gočah skoro vsi prebivalci razven par mož, vedo, da je preperela slama za nič, za to nočejo biti liberalci. O priliki nekega plesa je prišlo na Gočah do nemirov proti liberalcem in kurat Ferjančič je bil obdolžen, da je ljudi nahujskal in potem nagovarjal h krivemu pričanju. Z njim je bilo obtoženih tudi 17 Gočanov, od katerih je bilo devet popolnoma oproščenih. Razsodba proti kuratu Ferjančiču se je glasila: Gospod kurat Ferjančič se 1. od obtožbe, da je v svojih prepovedih sčeval in hujskal proti liberalcem, popolnoma oprosti; 2. ravno tako se popolnoma oprosti od obtožbe, da je 28. oktobra zvečer ko je množica pod oknom vpila, odprl okno in kričal: „Strela ubij, pobite boksarje in liberalce!“ itd. 3. je kriv hudodelstva paragrafa 199 a) s tem, da je po izgredih skušal vplivati na priče, da bi izpovedale, da se vse potlači in da je vsled tega nagovarjal Alojzija Ferjančiča in druge, da bi vplivali na priče v korist obdolženca radi izgredov, ter se obsodi na dva meseca ječe in v povrnitev odškodnine in stroškov; 4. popolnoma se oprosti od obtožbe, da je dne 5. februarja s prižnice govoril, da ne smejo proti njemu pričati, ter da je s tem hotel vplivati na priče. Sedaj pa si ogledjmo podrobnosti zakaj je bil kurat Jožef Ferjančič obsojen pred deželnim sodiščem ljubljanskim! Gospod kurat Ferjančič je bil obsojen radi tega-le: Priča Alojzij Ferjančič je v predpreiskavi rekel, da je prišel k njemu kurat in mu mej štirimi očmi razlagal, naj delajo vsi na to, da še kdo drugi razven teh, ki so že zaprti, ne pride v preiskavo, in da se mora tudi slednje „ven vleči“, dalje, da je kurat na vprašanje Al. Ferjančiča rekel, da to lahko gre, namesto da priče govore tako, naj govore drugače. Potem so prišli zaupniki obeh strank skupaj in takrat kurat ni nič govoril o pričevanju pred sodnijo, ampak samo zahteval, da se nikogar več ne ovadi. Na glavni razpravi pa je Alojzij Ferjančič svojo izpoved bistveno izpremenil. Ostal je še pri trditvi, da ga je kurat med štirimi očmi nagovarjal, naj on na druge ljudi vpliva, da bi po krivem pričali, pristavil pa kljub opozoritvi g. predsednika, da je v predpreiskavi govoril drugače, da je kurat tudi potem, ko so bili vsi zaupniki zbrani, vse skupaj nagovarjal h krivemu pričanju in da je še-le, ko se mu baje niso hoteli udati, zadovoljil se s tem, da naj se vsaj tistih ne ovaja, katerih sodišče še ni zaprlo. Tisti zaupniki kot priče zaslisani, pa so vsi liberalci in „klerikalci“, določno potrdili, da je kurat (pred njimi govoril samo o tistih, kateri še niso ovađeni, z izrecnim pristavkom, da onim, ki so že pri sodniji, ni mogoče pomagati, in da naj se samo novih tožb, ne dela več. O kakem napeljevanju h krivemu pričanju, „da ni bilo ne duha, ne sluha.“ Alojzij Ferjančič je prisegel. Kaka je njegova vera in koliko mu gre verjeti, kaže tole: Priča Regina Vrtovec je izpovedala: Pogovarjala sem se z Al. Ferjančičem o sreči. Omenila sem, da na tem svetu naj že bo, kakor hoče, če bom le na onem svetu srečna. Al. Ferjančič se je nasmejal zaničljivo in odgovoril, da sem neumna in da si on želi le na tem svetu srečen in bogat biti, verovati ni treba na pekel, s tem le farji plašijo, da si žepe polnijo. To je njih kšeft, po smrti ni nič več s človekom. Priča Jožef Mesesnel je izpovedal, da se je Al. Ferjančič nekoč izjavil, da bi tudi on dal za smodnik, če bi bilo treba župnika ustreliti, in da so te besede bile izgovorjene z resnim glasom. Priča Andrej Ferjančič je izpovedal, da je pričal Al. Ferjančič rekel, da duhovnikov ni treba. Če bi bili vsi taki, kakor on, bi v 10 letih v vipavski dolini ne bilo nobenega duhovnika več. Na zadnje uro je bolniku treba „talar dobre župe“, ne da duhovnika. Priča stražmošter Turk, kateremu je

sodišče sicer verjelo, je izjavil, da je Al. Ferjančič strasten človek, da strašno veliko govori, iz male reči napravi veliko, da mu on radi tega nič ne verjame in da mu tudi tedaj ni hotel verjeti, ko mu je hotel na Gočah vse klerikalce odkazati v zapor. Značilno je tudi to-le: Priča Al. Ferjančič je sam povedal, da je v jutro pred razpravo prišel h kuratu, da ga ta ni poznal in ga je vprašal, kdo je, na kar je pričal odgovoril: „No, jaz, Lojze Ferjančič.“ Kurat se je začudil in dejal: „Vi ste moj največji sovražnik. No, to je prav, da pridete prvi k meni.“ Kurat je torej bil v svesti, da ima pred seboj svojega sovražnika in pričal trdi, da ga je kurat nagovarjal! Kurat je pisal priči Al. Ferjančiču tudi neko vizitko. Ta vizitka govori za kurata, kakor kaže njena vsebina, ki govori le o nepotrebem ovažanju, ne pa napeljevanju h krivemu pričanju. Priča Al. Ferjančič je bil že dvakrat poprej obsojen radi prejšnjega župnika goškega g. Hladnika in sicer enkrat radi žalitve, enkrat pa radi tega, ker je bil fante našuntal, da so šli pod župnišče, ondi razgrajali in izzivali s klici „Živio Božič“, potem pa župniku — okna pobili. To pričo je g. drž. pravdnik imenoval odlično. Na to pričo oprt je sodni dvor izrekel svojo obsodbo. G. kurata Ferjančiča je zagovarjal g. dr. Brejc, ostale obtožence pa odvetnik g. Ivan Vencajz. Oba zagovornika sta takoj oglasila ničnostno pritožbo! Zahteve liberalnega župana goškega Žgurja je zastopal dr. Tavčar, na način, da je njega samega pričelo ščipati po trebuhu in ga to ščipanje še drug dan ni nehalo. Dr. Tavčar se je menda prišel pred deželno sodnijo učiti, kako bi se on zagovarjal, ako bi državni pravdnik njega prijel, ker javno govori in piše, da je prav vsak boj dopusten, tudi boj do noža.

Laži o škofovih zavodih. „Narod“ se laže o škofovih zavodih na vse pretege. Znano je, da so o škofovih zavodih izdane razglednice, ki predstavljajo škofove zavode pri St. Vidu, kakoršni bodo po končani zgradbi. „Slov. Narod“ pa je pretekli teden pisal, da takšni zavodi ne bodo, kakor jih predstavlja ta podoba in da se je škof odločil skrečiti načrt in sezidati znatno manjšo palačo, nego je prvotno bila nameravana in da se sezida za tretjino manjša palača, nego je bila nameravana. Vse to je debela podla „Narodova“ laž. Res pa je, da knezoškof ni odstopil ni za pičico od nameravane velikosti zavodov ter tudi ni skrečil načrta, torej bodo zavodi prav taki, kakor jih kaže tista podoba, ki je „Narodu“ pred očmi. — Druga „Narodova“ laž o škofovih zavodih je ta-le: „Narod“ piše, da je škof najel neko nemško govoreče človeče, da nabira milodarov za škofove zavode po Ljubljani. Tudi ta trditve „Narodova“ je popolnoma izmišljena. Knezoškof ni nastavlil nobenega moža, da bi pobiral doneske po ljubljanskem mestu. Malovrh, ki je s policijo dobro znan, naj to policiji naznani.

Iz Tržiča. Naši liberalci se prav marljivo shajajo na večer (ljubijo namreč temoto) v neki tukajšnjih gostiln. Gotovo jim delajo preglavice prihodnje deželnozbornske volitve. — Kakor čujemo, jim bodo na komando Schwegel-Schaffer pomagali tudi Nemci. O tem bomo spregovorili še marsikaj.

Kršč. mislečemu slov. dijaštvu! — Vabilo na III. sestanek krščanskomislečega dijaštva, ki se vrši dne 3., 4. in 5. septembra t. l. v Ljubljani. Vspored: V torek dne 3. sept. zvečer je pozdravni večer v veliki dvorani „Kat. doma“. — V sredo, 4. sept. je ob 8. uri zjutraj tiha sv. maša v Uršulinski cerkvi na Kongresnem trgu, katero daruje preč. g. kanonik Andrej Kalan, častni član „Danice“. Ob 9 uri se otvorijo v „Katol. domu“ predavanja. Dopoldne slede predavanja iz bogoslovja in modroslovja. Popoldne se predava iz etike (mesto medicine) in iz sociologie. Zvečer istega dne je ob 1/28. uri komerz v veliki dvorani „Kat. doma“. V četrtek 5. sept. izlet v Vintgar. Odhod z jutranjim gorenjskim vlakom. Predavanja so znanstvena. Debate se sme udeležiti vsakdo, a izključena je vsaka nezvanstvena polemika. Komersa se smejo udeležiti le somišljeniki.

Komers krščansko mislečega dijaštva. Gostilničar v „Katoliškem Domu“ g. Jožef Cotic nam piše, da prosi one gospode, ki se nameravajo udeležiti gorke večerje pri komersu naj mu to do prihodnjega torca zjutraj blagohotno naznanijo na dopisnici radi točne potrebe.

Liberalci vipavski so dobili v četrtek po zobeh pred dež. sodiščem v Ljubljani. Narodci so g. Uršiču iz Št. Vida očitali razne stvari glede neke podenske zadeve, Gospod Uršič je tožil g. Kaučiča iz Št. Vida in g. Kaučič je bil obsojen na globo 60 kron in na stroške. Taka je liberalna resnica!

Katoliško-narodnim Vipavcem! Katoliško politično društvo v Vipavi priredi jutri v nedeljo 1. septembra na dvorišču pri „Hribu“ shod, na katerem bodo govorniki odgovarjali na neresnična izvajanja liberalnega shoda Somišljeniki! Pridite iz vseh vasij v najboljše številu na shod, da pokažemo dr. Tavčarju in Božiču svojo moč in popolno soglasje v geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Za red je preskrbljeno.

Mariborskim volilem se jasni. Za delovanje nedavno kaznovanega mestnega stavbnega nadzornika Rezegha v Mariboru so bili pri raznih stroških na dnevnem redu „naknadni izdatki“. Ti naknadni izdatki so pri raznih stavbah znašali preko proračuna 100 do 150 odstotkov. Sedaj so mariborski volilci imeli shod ter so odločno protestirali proti takemu gospodarstvu in zahtevali, da se vpraša volilce, predno se prične s kako zgradbo.

Umrl je grof Coronini, bivši goriški dež. glavar. Prijatelj Slovencev ni bil.

Velikanski naliv v Idriji. V Idriji so imeli 27. t. m. hud naliv. Potok Nikova je izstopil in voda je udrla v stanovanja. Na mnogih mestih je bil promet ustavljen. V hišah ki so pri potoku je voda stala jeden meter visoko. Jedno hišo so morali izprazniti, ker se je bilo bati, da se ne podere. V spodnjem delu mesta je udrla voda v kleti in je uzdignila sode. Tudi Idrija je silno narasla. Voda je odnesla okolu 1000 kubičnih metrov najboljšega lesa za kurjavo. Na koncu pokopališča je odtrgala voda velik kos zemlje, več trug ki so se nahajale kakih šest let v zemlji, je odplavalo po vodi.

Slovansko bogoslužje. „L' Istria“ javlja, da je sklicana duhovščina Krške škofije na posvetovanje, ki se bo vršilo 2., 3. in 4. septembra. Namen temu posvetovanju je, doseči soglasje glede slovanskega bogoslužja. Imenovani laški list trdi, da se, izvzemši cerkve na Krku, Čresu in Osoru ter eventualno v Velikem in Malem Lošnju v vseh cerkvah Krške škofije uvede slovansko bogoslužje.

Hrvatski milijonar Mihanović, se baje s svojim podjetjem preseli iz Buenos Ayresa v Dalmacijo, ima 450 milijonov kron. Pomisliti treba pa, da si je Mihanović ves ta ogromni kapital znal pridobiti z lastnim delom in lastno pridnostjo. Ne dedščine, ne sreča, ne borzne špekulacije mu niso pri tem pomagale, iz česar se more sklepati, da ima Mihanović velikanski trgovski talent, s katerim se ne more meriti ni jeden avstrijski trgovec in da bi bil njegov prihod semkaj ne samo za Hrvate in Jugoslovane, temveč za vso Avstrijo velikega gospodarskega pomena. V prvi vrsti pa bo imel od tega korist hrvatski in slovenski narod, kateremu bo Mihanović, ki je znan, kakor vrl sin svojega naroda, gotovo skušal pomagati. Mihanović se gotovo ne bo omejeval samo na parobrodstvo, temveč gotovo razširi svoje delovanje tudi na druge gospodarske stroke in bo močno uplival na gospodarski razvoj vsega hrvatskega naroda.

Bolnik na strehi. Iz Celja se poroča: te dni ponoči hodil je po strehi neki bolnik v celjski bolnišnici. Poklicali so požarno stražo ki ga je spravila na varno. Pravijo, da ga je mesec zapeljal v tako nevarnost. Torej mesec le ni tako nedolžen, kakor se dela.

Strela je udarila v zvonik zapotoške cerkve. Odnesla je obok pri zvonovih. Od tod se je razdvojila, in jedna iskra je udarila v cerkev ravno na oltar. Škode je približno 250 K.

Italijansko telovadno društvo „Ginnastica“ v Trstu prepovedano, Kakor je znano, je

pred nekoliko meseci vlada razpustila tržaško telovadno društvo „Unione Ginnastica“ zaradi tega, ker je to društvo prestopilo svoj postavni delokrog, in je gojilo irredentistiške težnje. Pred nekaterimi dnevi pa so se predrznili Italijani predložiti pravila novemu podobnemu društvu, ki bi imelo le nekoliko spremenjeni naslov in bi se zvalo „Società Ginnastica“. Vlada je prošnjo odklonila z motivacijo, da bi novo društvo bilo jednako kakor prejšnje in bi gojilo še nadalje irredentovstvo.

Iz Križa pri Trziču se poroča: V nedeljo 18. t. m. smo imeli „semenj“ v Seničnem. Popoldne so se stekli fantje in se obdelavali z vožmi. Eden je precej hudo poškodovan, drugi bolj ali manj nevarno ranjeni. Tudi v gostilni so nemirneži napravili precej škode.

Pomiloščeni kanibal. Viničar Franc Bratuša ki je svojo 12letno hčerko Ivano v gozdu umoril in potem mrtvo hčerino truplo s pomočjo svoje žene razsekal na kosce in nekaj koščkov pojedel, ne bo kakor se iz Maribora poroča, obešen, ampak je pomiloščen na dosmrtno ječo.

Tatu Anžiča je ljubljanska policija ujela. Bil je skrit doma pod Golovcem v jedilni omari.

Razne stvari.

Katoliška avstrijska akademična društva imela so v Lincu od 19. do 21. avgusta zborovanje. Bilo je zastopanih jako veliko katoliških dijakov.

Vzglede zavednega moža. Pri volitvah se zamudi čas in denar pravijo nekateri. Za svoje prepričanje se moramo žrtvovati ob tako važnem času, pravimo mi. Lep vzgled za to: 1885 umršemu deželnemu poslanču Edelmanu so 1882 leta brzojavili, da mu umira jedini sinček. Bilo je važno glasovanje in mož je ostal v Konstancu, da je spolnil svojo dolžnost kot volivec. Veliko vzgledov bi lahko še navedli. 1874 leta bil je v toplicah v Obladis nek Anglež na Tirolskem in mu je bilo zelo všeč. Kar na enkrat ga je vzela noč. Čez nekaj dni pride nazaj. Vprašan, kje je bil, resno odgovori: V London sem šel volit. Pomudil sem se nekoliko ur in za to se je peljal 300 mil daleč.

Statistika zločinstev. Na antropologičnem kongresu v Genfu je predložil profesor Cond statistiko zločinstva. Iz statistike posnemamo, da pride na 100.000 ljudij zločincev: advokatov in notarjev 23,3, profesorjev učiteljev 15,8, zdravnikov 18,6, lekarnarjev farmacevtov 37,9, babic 86,9, pisateljev 44,9, umetnikov 40,2, duhovnikov 7,1. Tako statistika; ako se pa bere liberalne liste, se bi domnevalo, da je največ zločincev mej duhovščino.

Falbovi kritični dnevi. Falb je sestavil drugo polovico letošnjih kritičnih dni tako-le: Kritični dnevi prvega reda bi bili: 28. septembra, 27. oktobra, 26. novembra, 27. decembra. Kritični dnevi drugega reda bi bili: 12. septembra, 27. decembra in tretjega reda 11. novembra in 11. decembra. V prvi polovici septembra bode po Falbovem mnenju deževno, hladno vreme, v drugi polovici lepo. Prvi dnevi oktobra prinesli bodo snega, ki bo hitro skopnel, november bode jako hladen, v sredini meseca bode deževalo, istotako bode v sredini decembra mnogo deževja in velikih viharjev, proti koncu meseca decembra bode nastopila zima.

Sviloreja v Slavoniji. Kakor poroča list „Hrvatska“, vspeva sviloreja jako dobro v Slavoniji. V virovitiški županiji se nahaja nič manj nego 311 svilorejcev, a število svilorejnih občin je 20. V samo tej županiji se je pridelalo svilodov leta 1899 za 34.613 kron, lansko leto pa že za 47.260 kron. S svilorejo se največ peča oseški okraj, kjer je 605 svilorej, potem dolenje miholjaški s 341 svilorejce, djakovski z 213, slatinski s 114 in vaški s 98 svilorejci itd. Ti svilorejci pridelajo na leto za okolu 150 tisoč kron svilodov.

Od pometača do petih milijard kron. Pet milijard kron ali 4 tisoč milijonov premore ameriški „kralj petroleja“ Rockefeller. Ta srečni mož ima nad 150 milijonov letnih dohodkov. Ta mož je nekdanj pometal od jutra do večera.

Uvaževanja vredna beseda. Tistim, ki zabavljajo čez spridenost slabe in postave in čez vse, voliti pa ne gredo, je slavni Francoz Montalambert dejal: „Kaj zmeraj zabavljate, na dan volitve idite po prepričanju volit, le s tem pokažete se, da ste vredni imena možje.“

43. katoliški shod nemški vršil se je od 25. do 29. avg. v Onasbrucku na Nemškem.

Društvo hrvatskih književnikov v sporazumljenju z „Jugoslovansko akademijo“, „Matico Hrvatsko“ itd. priredi meseca septembra v belem Zagreb-gradu svečano proslavo 400-letnice umetnega hrvatskega pesništva v zvezi s spominsko slavnostjo njegovega osnoveatelja Marka Marulića iz Spljeta. Izdajo tudi poseben spis o Maruliću za narod. Slavnost bo prirejena za književnike in omikane sloje, ali tudi za narod, tako bo cela Hrvatska iste dni slavila zgodovino svojega krasno razvitega pesništva.

Največja cerkev na svetu. Največja cerkev na svetu je sv. Petra v Rimu; vanjo pride lahko 45.000 ljudij; za njo sledi cerkev sv. Pavla v Londou za 38.000 ljudij; stolna cerkev v Milanu sprejema vase 37.000, nemška kolinska stolna cerkev pa 30.000 oseb. Potem ima cerkev sv. Petronile v Bolonji za 25.000 ljudij dovolj prostora, Aja Sofija (zdaj turška mošeja) v Carigradu za 23.000, cerkev sv. Štefana na Dunaju za 12.000, stolna cerkev v Pizi enako za 12 tisoč cerkev sv. Dominika v Bolonji za 11.500 in stolna cerkev v Monakovem za 11 tisoč.

GLASNIK.

Delavske drobtine.

Stavka v Mariboru. V parnem mlinu g. Scherbauma je ustavilo delo vseh 29 delavcev. Delavci zahtevajo povišanje plače in da se dva, odpuščena delavca zopet vsprejmeta v službo.

Dr. Kaizl. Umrl slavni češki parlamentarec bil je svoječasno velik prijatelj delavskih teženj. Na socijalnih shodih žel je večjo pohvalo nego delavski voditelji. Žal, dr. Kaizl ni ostal zvest svojim prvotnim avcijalnim mislim. Kot finančni minister zvišal je svoječasno neposredne davke.

Premogokop v Št. Janžu na Dolenjskem vedno boljše uspeva: te dni je imela premogokopna družba zborovanje, na katerem je bilo storjenih več važnih sklepov. Ko se zgradi še nameravana železniška proga, je pričakovati v interesu kranjske dežele se lepšega razvoja sedanjega premogokopa.

Zasipanje morja v Trstu napreduje jako slabo. Sicer hvalijo razni italijanski časniki to delo, ali strokovnjaki se o njem izražajo jako neugodno. Je pa še druga stran tega vprašanja, ki nas sili, da o njem spregovorimo par besed. Z denarji avstrijskih državljanov mora iti v Ameriko in drugam po svetu! Tukaj na tem delu pa bi lahko osem tisoč delavcev imelo zaslužka skozi deset let. Ne smemo zapisati, kako se je vse to izvršilo.

Novo delavsko društvo v Gradcu. Kršč. soc. delavsko pevsko društvo „Edelweis“ ustanovilo se je v Gradcu.

Dunajska opekarska akcijska družba odslavila je 800 delavcev nenadoma in še delujočim naznanila, da jih bode tudi odslavila. Kot uzrok navaja slab kupčijski promet. Objednem je delavcem družba odpovedala tudi stanovanja.

Tiskarsko mejnarodno zborovanje sklicalo je mejnarodno tajništvo v Lucernu na Švicarskem od 8. do 10. avgusta. 20 državnih zvez organizovanih je v tajništvu. Zborovanja se je udeležilo 16 zvez. Kot gost prisostoval je zborovanju predsednik francoske tiskarske zveze. Razprave so bile jako živahne. Sklenilo se je mednarodno zvezo utrditi in se je določilo, naj mednarodno tajništvo skrbi ob stavkah za potrebna denarna sredstva. Defenetivno se je sklenilo, naj ima tajništvo svoj sedež v Švici.

Koliko stanejo stavke? Po statistiki, katero je izdala osrednja zaveza delavskih družeb, so stale samo lansko leto stavke v Nemčiji 2,936.030 mark.

Obrtni nadzorniki na Ogerskem. Ogersko trgovinsko ministerstvo je izdalo ravnokar po-

ročilo o delovanju obrtnih nadzornikov. 50 teh nadzornikov, razdeljenih na sedem načelnih, je pregledalo v pretečenem letu vsega skupaj 2904 zavodov, v katerih je delalo 117.971 delavcev in 5214 vajencev. V 16.136 slučajih so konstatovali proti zakonitosti, tako da poročilo trdi, da večina podjetnikov nima, ali bolje rečeno, noče imeti nobenega smisla za blagor delavcev. Pristojni uradi pa tudi ne nastopajo proti temu neredu z ono strogostjo, kakor bi morali. Poškodb je bilo 10.042, v 152 slučajih pa je sledila smrt. Samo 47 odstotkov ponesrečenih je bilo zavarovanih. Mnogo opekarov delavcev prebiva v poletni dobi v podzemeljskih jamah in nezdravih luknjah. Poročilo govori tedaj jasno, da so na Mažarskem delavske razmere žalostne, da skoraj žalostneje ne morejo biti.

Kardinal Manning in delavstvo. Sedaj v času, ko nasprotnikom katoliške resnice nobeno sramotenje svečenstva ni podlo dovolj, oglejmo si delovanje tega velicega prijatelja trpečih slojev. Kardinal živel je priprosto, kakor zadnji kaplan, pohajal in prevideval bolnike. Vse svoje življenje, delovanje in dohodke položil je na oltar krščanske ljubezni in za organizacijo delavstva. Vsled njegovega posredovanja in pod lastnim vodstvom zidalo se je na Angleškem 1200 cerkev in kapelic, vstanovil je 90 moških in 321 ženskih samostanov, 9 duhovnih semenšč 10 višjih katoliških šol, 30 delavskih strokovnih zvez in nad sto dobroteljskih zavodov. Bil je tudi ustanovnik društva treznosti, katero je za čas njegove smrti štelo nad 100.000 članov. Tako dela mrtva roka. Liberalci, pokažite kaj slabejšega.

Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trzinu je napravilo v nedeljo 18. t. m. pevski večer v gostilni g. Perkota. Bil je zelo dobro obiskan, tako, da nam je primanjkovalo prostora.

Prostovoljni davkoplačevalci. Taki so: 1. loteristi, ki plačajo na loto 15 milijonov davka — iz neumnosti; 2. kadilci, katerih davek znaša na leto okroglih 100 milijonov, in 3. pivci, kojih indirektni davek špirta je jednak prejšnjemu. Te davke dobiva c. kr. erar popolnoma prostovoljno, ne da bi potreboval k iztirjavanju kakega eksekutarja.

Krščanske služkinje v judovskih hišah. V Berlinu je bil pred kratkim obsojen 78-letni žid Herman Goldberger na globo 50 mark, ker je uganjal nenaravne reči. — O drugem takem slučaju poročajo nemški listi. V mestu Liegnit na Pruskem je bil obsojen židovski trgovec Sally Blumenthal na 4 leta ječe zaradi neke še hujše stvari.

Velika stavka na železnici. „Times“ javlja iz Buenos Ayres: Na železnici, ki vodi od Pringlesa proti Bahia-blanca, je ustavilo delo kakih 3000 mož z utemeljenjem, da niso dobili izplačanega vsega zaslužka, ki jim pristaja. Štrajkovci, ki so večinoma oboroženi, se vedejo grozilno. Vlada je odredila, da morajo biti pripravljene konjeništvu in druge čete za slučaj, da bi nastali neredi.

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO JKL

v Ljubljani
v Špitaljskih ulicah št. 4.

Velika zaloga (25) — 3

suknenih ostankov.

Pisar

ki ima prvo pisarniško in za zemljeknjižno vodstvo izkušnjo, ter večletno sodno prakso, želi ustopiti pri notarju ali odvetniku v službo.

Naslov pri upravištvu tega lista. (20) 3—3

Zadružna tiskarna v Ljubljani

Stari trg št. 19

priporoča

najnovejše vizitnice, koverte s firmo, naslovna pisma ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Stalna tvornica tamburic Mije Novaka

v Preloščici pošta Topolovar pri Sisku.

Čast mi je naznanjati vsemu slavnemu občinstvu, da prodajam svoje tamburice, katere sam izdelujem, jako fine in izigrane in vse z ebenovino vdlane po znižanih cenah. Kdor si hoče naročiti, ta more od mene dobiti jako fino tamburico za male novce, in jaz mu garantiram za vsako vrednost. Ako bi mu ne ugajala, jo vzamem nazaj ter vrnem denar ali jo pa zamenim.

Genik tamburic:

Bisernica z ebenovino in mašino . . .	K 8—
Ista brez mašine . . .	5—
Brač I. z ebenovino in mašino . . .	12—
Brač II. isto kakor prvi . . .	14—
Brač III. isto kakor prvi in drugi . . .	14—
Brač IV. z ebenovino in mašino . . .	16—
Brač kontro isto kakor ostali . . .	20—
Bugarija I. z ebenovino in mašino . . .	10—
Bugarija II. z ebenovino in mašino . . .	14—
Bugarija III. isto kakor druga . . .	15—
Berde jako fine z ebenovino in mašino I. 50 K,	
II. 60 K, III. 70 K, IV. 80 K.	

Z velespoštovanjem

(30) 3—1

Mijo Novak,
izdelovalec tamburic.

Pisarna

odvetnika

IVAN VENCAJZ-A

in kazenskega zagovornika

DR. J. BREJC-A

v Ljubljani (29) — 2

Medjatova hiša na Dunajski cesti.

Strešno opeko

navadne oblike, tisoč 14 goldinarjev,

prodaja (19) 8—7

J. J. Kantz v Ljubljani,

Rimska cesta št. 16.

Pravo naravno sadno žganje

kakor češpljevec, češnjevce, hrušovec
itd. za namako jagod in drugega sadja

prodaja samo

L. Benedik, Ljubljana

Dolenjska cesta.

Po pošti pošiljam zaboje po 5 kg
s 3 l in po 10 kg s 6 l vsebine po povzetju. (23) — 4

Specijaliteta!

Specijaliteta!

KALSDORF-ERJEVA SLATINA

najčistejša štajerska alkalič. murijatična kislina.

Najfinejša namizna voda, ki ne očrnuje nobenega vina.
Izvrstna pijača, ki je dobiti v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah in drogerijah ali po

Oskrbništvu studenca v Kalsdorfu ob južni železnici.

(28) 3—3

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke

zarezane strešne opeke

(Strangfalzziegel) rudeče in črne, z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz vlitnega železa

lončene peči in štedilnike

lastnega izdelka

Roman-cement

lastnega izdelka

Dovški portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!

(22) — 7